

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางการศึกษา ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 จนถึงฉบับที่ 10 ในปัจจุบัน ได้มีการเร่งพัฒนาความเจริญในทางการศึกษา เพื่อให้เจริญทัดเทียมกับอารยประเทศ ดังจะเห็นได้จากงบประมาณการศึกษาของชาติที่เพิ่มขึ้น การขยายการจัดตั้งวิทยาลัย มหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคเพิ่มขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ และสังคม เพราะการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพคน การศึกษาสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นคนเก่ง คนดี มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ สุจริต รับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม มีความสามัคคี และรักชาติ ตลอดจนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย จึงทำให้การศึกษาเป็นปัจจัยอำนาจแห่งชาติในด้านเศรษฐกิจและสังคม หากจัดการศึกษาได้ดี จะได้กำลังคนของชาติที่มีคุณภาพ พฤติกรรม และอุดมการณ์ที่ดีงาม การศึกษาจึงเป็นการสร้างคนเพื่อนำไปสู่การสร้างชาติที่มั่นคง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544 : 1)

องค์กรที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาของไทย ประกอบด้วยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน สำหรับการศึกษาระดับพื้นฐาน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของเด็กไทยทุกคนที่ต้องเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา นั้น โรงเรียนเอกชนเป็นองค์กรหนึ่งที่รับภาระการจัดการศึกษาระดับพื้นฐานดังกล่าวให้แก่เด็กได้เคียงคู่มากับการจัดการศึกษาโดยภาครัฐมาเป็นระยะเวลายาวนาน โรงเรียนเอกชนจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชนและประเทศเป็นอย่างยิ่ง และยังเป็นกลไกที่สำคัญตัวหนึ่งของระบบการศึกษาของชาติที่จะสร้างสรรค์และส่งเสริมการศึกษา อบรมกล่อมเกลายาวชนของชาติ ให้มีความรู้ ความสามารถและเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต อันเนื่องมาจากการจัดการศึกษาเอกชนมีความอิสระ และมีความคล่องตัวในการบริหารมากกว่าการจัดการศึกษาภาครัฐ ในการที่จะปรับให้สอดคล้องและทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ตลอดจนต้องจัดการศึกษาให้สนองความต้องการของผู้ปกครอง รวมทั้งต้องเน้นบทบาทการเป็นผู้นำทางด้านวิชาการด้วย จึงจะสามารถสร้างความมั่นคงให้กับโรงเรียนได้ (โกวิทย์ ประवालพุกษ์. 2540 : คำนำ)

โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี ก่อตั้งและเปิดสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2489 เป็นต้นมา โดยเปิดสอนตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 – ม.3) ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) จนถึงปัจจุบัน มีครู – อาจารย์ ทั้งหมด 142 คน นักเรียนทั้งหมด 4,736 คน ในจำนวนนี้ประกอบด้วยนักเรียนชายและนักเรียนหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชาย เนื่องจากจากจังหวัดลพบุรีเป็นพื้นที่ตั้งของหน่วยงานทหารต่างๆ มากมาย ได้แก่ ศูนย์สงครามพิเศษ ศูนย์การบินทหารบก ศูนย์การทหารปืนใหญ่ และกองบิน 2 ของทหารอากาศ สภาพแวดล้อมจึงเอื้อให้นักเรียนชายส่วนใหญ่มุ่งศึกษาต่อด้านทหาร สอดรับกับจังหวัดลพบุรีเป็นจังหวัดที่มีหน่วยงานทหารตั้งอยู่จำนวนมาก และผู้ปกครองนักเรียนส่วนหนึ่งมีความประสงค์จะให้นักเรียนเข้าศึกษาต่อด้านการทหาร ซึ่งปัจจุบันสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ใฝ่ฝันของนักเรียนชาย คือ โรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนช่างฝีมือทหาร โดยเปิดรับสมัครนักเรียนเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ซึ่งการจัดการเรียนรู้เพื่อสนองความต้องการดังกล่าว โดยมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญ จึงจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการและประสบการณ์ในโครงการเตรียมความพร้อมด้านทหารให้แก่ นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้สมัครเข้าเรียนในช่วงปิดภาคเรียนระหว่าง เดือนมีนาคม-เมษายนของทุกปี ซึ่งได้รับความสนใจจากนักเรียนและผู้ปกครองเป็นจำนวนมากที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียน

สำหรับปีการศึกษา 2553 มีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่สมัครเข้าเรียน ในโครงการเตรียมความพร้อมด้านทหารจำนวน 168 คน ซึ่งจากผลการจัดให้มีโครงการนี้ในปีที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ ได้รับความรู้และประสบการณ์ตามหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เท่านั้น แต่ยังมีนักเรียนไม่ประสบความสำเร็จจากการสอบเข้าโรงเรียนเตรียมทหารที่ใฝ่ฝันได้ครบทุกคน จากข้อมูลในปีที่ผ่านมา มีนักเรียนชายที่เข้าร่วมโครงการจำนวน 59 คน เข้าศึกษาต่อในโรงเรียนเตรียมทหารได้ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 25.42 (รายงานของงานแนะแนวการศึกษาต่อของนักเรียน โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ.2551 : 8) ทั้งนี้ อาจจะเนื่องมาจากการบริหารงานวิชาการของโครงการเตรียมความพร้อมด้านทหาร ในด้านต่างๆยังไม่สนองต่อความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเท่าที่ควร

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านการทหาร โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ด้าน (จากเอกสารการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ:2550) ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการเรียนการสอน

3) ด้านสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านแหล่งเรียนรู้ และ 6) ด้านการแนะแนว เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมด้านทหาร ให้สนองต่อความพึงพอใจของนักเรียน มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร ของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร ของโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร ในปีการศึกษา 2553 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 167 คน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเนื้อหาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร โดยใช้การบริหารตามวงจรคุณภาพของเดมมิ่ง 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (Plan) ขั้นการปฏิบัติ (Do) ขั้นการติดตามประเมินผล (Check) และขั้นการปรับปรุง (Act) จากความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการ แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการเรียนการสอน

3) ด้านสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านแหล่งเรียนรู้ และ 6) ด้านการแนะแนว

3. ขอบเขตด้านพื้นที่วิจัย

พื้นที่วิจัย ได้แก่ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เวลาที่ใช้ในการวิจัยตั้งแต่เดือนมีนาคม - ตุลาคม พ.ศ. 2553

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ โดยใช้การบริหารตามวงจรคุณภาพของเดมมิง 4 ขั้นตอน จากความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการแบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. ด้านการเรียนการสอน
3. ด้านสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน
4. ด้านการวัดผลและประเมินผล
5. ด้านแหล่งเรียนรู้
6. ด้านการแนะแนว

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติในทางที่ดีของบุคคล ที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจของบุคคลนั้น ทำให้เกิดความสุขใจในการกระทำ อันสืบเนื่องมาจากปัจจัยหรือองค์ประกอบต่างๆ ในการเรียนการสอนผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับการตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากตัวครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผล ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ สภาพความรู้สึกรับชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จังหวัดลพบุรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เข้าร่วมโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาการ ปีการศึกษา 2553 จำนวน 168 คน

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่แบ่งไว้ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านการเรียนการสอน ด้านสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านแหล่งเรียนรู้ ด้านการแนะแนว เป็นต้น

โครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีเป้าหมายที่จะศึกษาต่อในวิชาการทหารระดับสูง

ความพึงพอใจที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมด้านทหาร หมายถึง สภาพความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านวิชาทหาร แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ 2) ด้านการเรียนการสอน 3) ด้านสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน 4) ด้านการวัดผลและประเมินผล 5) ด้านแหล่งเรียนรู้ และ 6) ด้านการแนะแนว

ความพึงพอใจด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบที่มีต่อการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ที่จะทำให้หลักสูตรที่สร้างขึ้นดำเนินไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นับแต่การเตรียมบุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ สภาพแวดล้อม และการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

ความพึงพอใจด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้ เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน การอธิบายก่อนและหลังการสอน การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น

ความพึงพอใจด้านสื่อและวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งถูกนำมาใช้ในการเรียนการสอน เพื่อเป็นตัวกลางในการนำเสนอหรือถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และเจตคติ จากผู้สอนหรือแหล่งความรู้ไปยังผู้เรียน ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนที่ตั้งไว้

ความพึงพอใจด้านการวัดและประเมินผล หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนที่มีต่อการวัดและประเมินผลของผู้สอน เช่น การวัดผลโดยการให้การบ้าน การวัดผลโดยการทำรายงาน การทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การเก็บคะแนนของผู้สอน การตรวจข้อสอบ การประเมินผลการเรียนปลายภาคเรียน การแจ้งผลการสอน เป็นต้น

ความพึงพอใจด้านแหล่งการเรียนรู้ หมายถึง แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองตาม

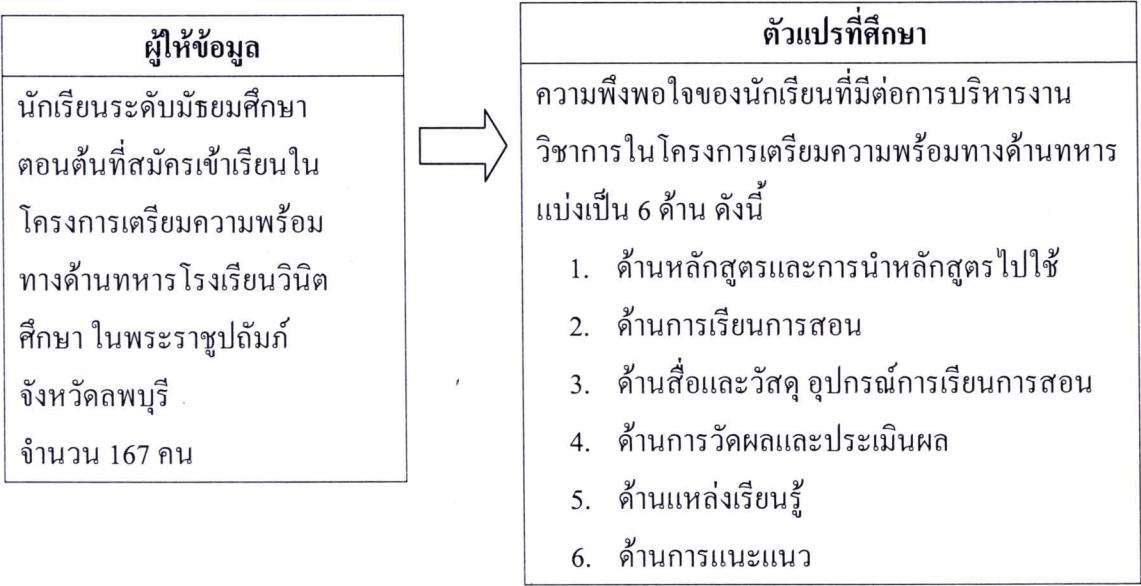
อรรถาธิบายอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

ความพึงพอใจด้านการแนะแนว หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รู้จักและเข้าใจในตนเอง ทั้งในด้านความสามารถ ด้านความถนัด และด้านบุคลิกภาพ รวมทั้งเข้าใจสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเอง และรับผิดชอบต่อการตัดสินใจของตนเอง และสามารถนำศักยภาพของตนเองที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน ที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ตั้งอยู่เลขที่ 10 ถนนเพชรราชา ตำบลท่าหิน อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี (อยู่ติดกับพระนารายณ์ราชนิเวศ ทางด้านทิศใต้)

กรอบแนวคิดของงานวิจัย

ในการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโครงการเตรียมความพร้อมทางด้านทหาร โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ ผู้วิจัยนำเอากรอบการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำนวน 6 ด้าน มาเป็นกรอบแนวคิดของงานวิจัย (จากเอกสารการบริหารงานวิชาการโรงเรียนวินิตศึกษา ในพระราชูปถัมภ์ฯ: 2550)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของงานวิจัย